

Саопштење за јавност Удружења бораца ратова од 1990. године Црне Горе

Удружење бораца ратова од 1990. године Црне Горе оцјењује да је коначна пресуда Међународног суда правде да одбије тужбу Хрватске и противтужбу Србије максимум који је Србија могла постићи, с обзиром на дводеценијски пасивни однос Србије према тешким оптужницама Хрватске за агресију, ратне злочине и геноцид, које су на хрватској територији 90-их година наводно починили ЈНА и Србија.

Наведена пресуда је значајна и за Црну Гору с обзиром да је од 27.04.1992. године била република чланица СРЈ и да су у саставу ЈНА били и њени држављани.

Удружење подсећа да је хрватска страна својом тужбом за геноцид показала агресивну промишљеност, слогу и ангажованост уз значајна новчана улагања, док је српска страна на хрватску тужбу одговорила са значајним закашњењем и унапријед ставила до знања да ће бити задовољна неријешеним резултатом. И док се хрватски ад хок судија Будислав Вукас својим гласом успротивио одбацавању хрватске тужбе, српски ад хок судија Миленко Крећа је гласао за одбацавање противтужбе властите државе. И поред тога што је јасно да је МКС својом пресудом прихватио више елемената хрватске тужбе него српске противоптужбе, судији Крећу на овај зачуђујући чин није замјерио нико од српских званичника и правних експерата који су се бавили противтужбом.

Хрватска офанзива и српска дефанзива се наставља. Док из Хрватске стижу поруке да нијесу задовољни одбацавањем своје тужбе, те да ће истрајати на решавању судбине несталих Хрвата, процесуирању ратних злочина почињених над Хрватима и повратку својих културних добара, званична Србија и њени правни експерти показујеу замор овом проблематиком.

Без обзира што је МКС за образложење пресуде користио оптужнице и пресуде Хашког тибунала и знатно поострио критеријуме за квалификацију кривичног дјела геноцида у случају „Олуја“ у односу на своју претходну пресуду по тужби за геноцид БИХ против Србије, као и пресуде Хашког трибунала у случају „Сребрница“, Удружење оцјењује значајним то што се МКС у доношењу пресуде одредио да је у „Олуји“ било и планираног етичног чишћења и гранатирања са убиствима крајишких срба. Такође сматра значајним за утврђивање истине о правној природи ратних дешавања 90-их у Хрватској то што се МКС позвао на датуме када су Хрватска и СРЈ постале државе чланице УН и потписнице Конвенције УН о спречавању и кажњавању геноцида уз јасно одређење да се иста не може примјењивати ретроактивно.

Удружење не спори да је пресуда МКС значајна за релаксирајуће односе Србије и Хрватске, али упозорава да без решавања питања почињених ратних злочина, несталих и прогнаних лица током ратних дешавања 1991/1995. у Хрватској, пресуда МКС неће значити скоро ништа. Шта ће по наведеним питањима бити учињено умногоме зависи од ЕУ која је Хрватску примила за свог члана упркос слављењу „Олује“, наставку грубог кршења људских права Срба, заташкавању ратних злочина, наријешеном питању разграничења са Црном Гором и противтужби Србије за геноцид.

Радан Николић, директор